

((-- خسر و شیرین ---))

۵ پرده لی _ ۱۰ شکیل لی منظوم درام

بو ده یرلی منظوم درام ، صمد وورغونون سئچیلیمیش اثرلریندن عرب ایفباسینا کؤچورولوب دور

کؤچوره نی : اوسگولو

اینترنیتده یایملایان: آدسالار

پاییز ۱۳۸۵

اشترک ائده ن لر :

فرهاد	مشهور آذربایجان هیکل تراشی
مهین بانو	آذربایجان حوکمدماری
خسرو	ایران حوکمدماری
شیرین	مهین بانونون قیزی ، فرهادین سئوگیلیسی
شاپور	رسام ، خسروون اعیان لاریندان
مریم	بیزانس حوکمدماری نین قیزی ، خسروون آروادی
آذربابا	فرهادین آتاسی ، مودریک بیر قوجا
وزیر	خسرونین وزیر
فیتنه	آذربایجانلی قیز ، شیرینین یاخین سیرداشی
شیرویه	خسروون اوغلی
اوزان	ائل عاشیقی
کاهن	شاپور ، کاهن لباسیندا ، عسگرلر ، کندلی لر ، اعیان لار ، قیزلار و ب

[بیرینجی پرده]

بیرینجی شکیل

قدیم آذربایجان . برده پادشاه لیغی . اوجا و صنعتکارلیقلا ایشلنمیش بیر قالا . بو قالانین تیکیلیب و قورتارماسی مناسبتی ایله بؤیوک خالق بایرامی دیر . اوزان لار چالیر ، قیزلار ، اوغلان لار رقص ائدیملر .

آذربابا

(اوزونو خالقا توتاراق)

باخين بو محتشم گوزه ل حاصارا
بو بۇيوك صنعتە ديز چوكسون هامى
بو مجلس ، بو بوساط ، بو ائىل بايرامى
قوي ميدان اوخوسون غصبكارلارا
اوجالسين يوردوموز اۆز هونر ايله
حالال زحمت ايله ، آلين تر ايله
قوي آزاد ياشاسين بختيار ائىل لر
بيزيم بو جيران لي ، توراج لي چؤل لر
قوي بيرده يوخوسوز قالماسين وطن
دوشمن آتلاري نين آياق سسيندن !...

هامى

قوي بيرده يوخوسوز قالماسين وطن
دوشمن آتلاري نين آياق سسيندن !

مهين بانو بير دسته آدام لا گلير . هامى احترام لا اونا باش اريير .

بانو

(آذربايا يا طرف گندير . اونون اليندن اوپور .)
چوخ موبارك اولسون بو بايرامينيز
كئف چكيب شادلانين ، گولون هامى نيز !

سس لر

ساغ اول ، مهين بانو ، ساغ اول حوكمدار !

بانو

گۆزه ل يوردوموزا گۆز ديكن لر وار .

(اليني قايايا اوزاداراق)

فرهادين قوردوغو بو قالا ، بو داغ
كوكسونو دوشمنه سپر توتاجاق
قوي خوشبخت ياشاسين اودلار اۆلكه سي
بوردان كسيلمه سين توي - بايرام سسي !

آذربايا

سنين له بير ائلده خوشبخت اولاق بيز
قارا گون گۆرمة سين گۆزه ل اۆلكه ميز !
سنين تدبيرين دير يارادان بونو
دوغرودان سنويرسن آنا يوردونو ...

بانو

خئيير ، فرهادين دير بو بۇيوك هونر
بو داغلار باشيندا دوران قلعه لر
اونون صنعتي ايله يارانميش ، بلي ،
اونون هونري دير ، اونون عملي ...
بس فرهاد هاردادير ؟

آذربايا

بو ساعات گله ر ،
گۆزه چوخ گۆرونمز هر بۇيوك هونر .

بانو

چاغيرين هارداسا ، چاغيرين اونو
گلسين ، قوجاقلاييب اونون بوينونو
اوپمه ك ايسته بيره م اوزونده ن ، گلسين
اونون شرفينه آلقيش يوكسل سين !

سس

بو دور ، اؤزو گلير .
ماراق لا باخيرلار . فرهاد گلير ، باش ايير ، هامى اونا ال چالير .

بانو

فرهاد ، ايگيد بالام ، منه ياخين گل
اوزونده ن اوپوم ، هامى دان اول

فرهاد گلير . بانو اونون اوزونده ن ، فرهاد دا بانونون ال لريندن اوپور .

بانو

بو بؤيوك صنعتين قارشى سيندا من -
وار اول ! - سؤيله بيره م سنه اوره ك دن:
قوردوغون قالالار وئرسين باش - باشا
بو دونيا دوردوقجا بختيار ياشا !...

فرهاد

(تعظيم انده ره ك)
دونىادا ياراتماق بورجوم دور منيم
بئله درس وئرميش دير بؤيوك وطنيم
بيرده ... الهام وئير منه محبت
اونون ميوه سى دير ، بو ايش ، بو صنعت
منه چوخ گؤرمه سين قوي اونو دوران
عشقيمين يولونو كسمه سين هيچران

بانو

دئه ، كيمدير ، دئه ، كيمدير سئوديين سنين !
فرهاد سوسور .

آذربايا

سئوديى گؤزو دور بيزيم وطنين .

بانو

شيرين مى ، قيزيم مى ؟

آذربايا

اؤزودور ، بلى
او داغلار مارالى ، ائل لر گؤزه لى ...

بانو

او منيم قيزيم دير ، حالال دير سانا
سيزى تاپشيريрам آذربايجانا

تاجيم دا تاختيم دا قوربان دير سيزه
من آلكيش دئبيره م بو عشقينيزه

آذربا

اولو هورموز ! گونش پارلات هاوادا
اوزون عاشيق لري يئتير مورادا

هامي

اولو هورموز ! گونش پارلات هاوادا
اوزون عاشيق لري يئتير مورادا

بانو

ساغ اول ، آذربا ! اسكيك اولما سن
فرهاد ايگيدسه ده ، آتاسي سن سن .

آذربا

هر ناموس لو اوغول ، هر ناموس لو قيز
ائلين بالاسي دير ، ائلين دير يالنيز .
گل اوغولوم ، ياخين گل ، ياخين گل بير آز
بو دنيا گورموشه يئنه قولاق آس !
فرهاد آذربا يا ياخين لاشير . آذربا صول الي ايله اونون بوينونو قوجاقلاييب ، ساغ الي ايله قالاني گؤسته رير .

آذربا

گؤزه ل دير ، جانلي دير قوردوغون حصار
لاکين ديقت يئتير ، بير نقصاني وار
« هر علمي اؤيرنمك ايسته ديکده سن
چاليش كي ، هر شئيي کامل بيله سن
کامل بير پالان چي اولسادا اينسان
ياخشي دير ياريمچيق بير پاپاق چي دان »

فرهاد

دوغرو دور ، آتاجان ! نقصانيم نه دير ؟

آذربا

بؤيوك صنعتين بير كاشانه دير
آنچاق - او قالانين ذيره سينه باخ
ياستي دير اوستونه قار ييغيشاجاق
لاکين قيلينچ بئل لي قورولسا حصار
اوستونده گول لنمه ز نه ياغيش ، نه قار

فرهاد

دوغرودور ... لاخلادار ياغيش بندلري

آذربا

دنيا بناسيني قوراندان بري
اؤيره نمك دالينجا گئتميش دير بشر
سودان دور چيخارميش ، داشدان دا گوهر !
لاکين اؤيرنمه گي عار بيله ن بير شخص
دونيدا معرفت قازانا بيلمه ز

فرهاد

دوغرودور ، آتاجان ! سن سن اوستاديم
سنين شوهرتين دير ، منيم ده آديم
(آذرباينين اينده ن اوپور)

آذربا

دي گلين توپلاشاق او چمنزارا
اوزان لار سس سالسين اوزاق داغلارا !

شاپور

قوي قيرخ گون اوزانسين كئف مجلسيميز ياشايلاق ، ياراداق ، خوشبخت اولاق بيز...
اوزانلار چالير ، مجلس بؤيوك بير سعادت له گندير. ساغ طرفده ن خسرو و شاپور اوخلو ، كامان لي گليرلر .

خسرو

شاهيم ، دئيره م كي ، دايناق بير آز
بو يئرلر سئيرسيز ، صفاسيز اولماز

شاپور

شيرهيه ، شيرهيه ... آتلاري باغلا !
(اطرافا گؤز گزديره رك)
دوغرودان نه بؤيوك بير طمطراق لا
جلال لا قورولموش بوردا طبيعت ؟...
باخديقجا ، گؤزه ل دير بو جانلي صنعت

بانو

هله او صحرالار ، ساري سونبول لر
بؤيوك بير دولت دير پاميقلي چؤلر...
شاهيم ، بو يئرلره ديقت ايله باخ
گوهر معدني دير بورداكي تورپاق
هر داشين آلتيندا بير خزينه وار
خوشبخت دير بو يئر صاحيب اولانلار

خسرو

بيليره م سؤزونون معناسي نه دير
بوزه بو سياحت بير بهانه دير...
گره ك پنجه ميزه گئچسين بو داغلار
بو حيران لي دوزلر ، آلمالي باغلار...

شاپور

لاكين بو قالانين بورج لرينه باخ
چتين دير بو يئري اوردو ايلآلماق

خسرو

نه قده ر محتشم بير قالا دير بو
دئيرسن باتامماز ايران اوردوسو

شاپور

منجه مومكون دئييل بئله بير هونه ر
بير تدبير توكه ريك كئچديكجه گون لر

خسرو

بيليره م ، سياست گوجلو دور سنده

شېرويه

(اونلارين يانينا گله ره ك)
شاپورون فيكرينه شريكمنده
باتماز بو قالايا اوردو قووه سي
شرفي سسي گلير

قيزلار

ائل بيلير كي سن منيم سن
يوردم ، يووام مسكنيم سن
آنام - دوغما وطنيم سن
ايريلارمي كونول جانان
آذربايجان ، آذربايجان !...

خسرو

نه قده ر گوزه ل دير قيزلارين سسي
گلين قولاق اساق .

شاپور

بوردا هر سحر
دسته يله گزيشير آتش پرست لر
آزادليق سئوه ن دير بو خلق ازل ده ن
بيرده موسيقي دن ، شعر و غزل دن
بوردا الهام آلير هر دونيا گوره ن

خسرو

(حيرت له)

شاپور ، او انسان دير ، يوخسا بير ملك ؟

شاپور

کيمي دئيرسن كي ؟

خسرو

قاياق جا گله ن .

شاپور

قيزدير ، اوزونوده تانييرام من .

خسرو

کيم دير ؟

شاپور

او شيرين دير ... اونون سسي دير
اودلار اولکه سينين شاهزاده سي دير

خسرو

نه قده ر الاهي بير جان دير ، آمان
ائله بيل اود قويدو بوتون جانيم دان

شېرويه

(اطرافا)

دوغرودان گۆزه ل دير ... وورولدوم اونا
شاه قيزي لاييق دير بير شاه اوغلونا

خسرو

جئيرانا بنزه بير يئريشي شاپور !...

شاپور

شاهيم ... سؤزلرينده ن مطلب اوخونور...

شېرويه

نه قده ر گۆزه ل دير همين سرو ناز

خسرو

آتا اولان يئرده اوغول دانيشماز !
شېرويه تعظيم له چكيليپ گئدير .

شاپور

شاهلارا لاييق دير ، دوغرودان ، او قيز .

خسرو

سن جه نه گؤستيرير بيزه باختيميز ؟

شاپور

شېريني بير ته هر آلا بيلسك بيز
برده ني آلاييق موحاربييه سيز .
يوخسا بو قالايا ياخين دوشولمه ز

خسرو

گل بوردا گيزله نك ، ياخين لاشير سس
اونلار سئيره گلير بو قلعه لري .

شاپور

سنه قيسمت اولسون او گۆزه ل پري !
گيزله نيرلر ، شيرين ، فتنه و ووردوقلاري اولار دا ال لرينده بير دسته قيزلا گليرلر . اونلار اوخلو و كامان لي
ديرلار .

فتنه

يورولدوم ، آي قيزلار ، اوتوراق بير آز !

شيرين

دور، دور، اود واختيندا يورولماق اولماز !

فتنه

نه اولوب ، آياغيم داش - زاد دئييل كي ...
شيرين (قالايا ديقت له باخراق)
صنعت آبيده سي ، سير ائدين قيزلار
نه قده ر ايلاهي بير گؤركمي وار ...

گۆر نه لر تۆره دیر دونیادا
حیاتا زینت دیر هر بؤیوک اثر .

فتنه

فرهاد نه یاراتسا ، بیلیره م ، گئرجک ،
سنین گۆزلیرینه خوش گۆرونه جک ...

شیرین

او نییه ؟

فتنه

نه بیلیم ، سنوه ن لر بیلیر ...

شیرین

(گولور)

اودور دا ، آدینا فتنه دئییلیر
هر سؤزه بیر جوره معنا وئیرسن

فتنه

نولار حقیقتی دانیشاندا من ؟

شیرین

سنجه ، فرهادی من سنویره م ، دئمک ؟...

فتنه

نولار ، سنومک اوچون دئییل دیر اوره ك ؟

شیرین

یوخسا ایشتاھین وار ... سنویرسن سنده ؟

فتنه

نولار گوناھ اولار بیزده سنوه ن ده ؟
قاش منده ، گۆز منده ، بوخاق دا منده
دونیا داغیلماز کی ، بیزده سنوه ن ده

شیرین

آخی ، فتنه باجی ، چوخ قاراسان سن
قارالار کئچه ر می اونون قلبیندن ؟

فتنه

آغزینین دادیننی نه بیلیر کیشی
جیبه توکرلر کی ، قارا کیشمیشی...
(او شیرینین بوینونو قوجاقلایاراق)
فرهادا لایبق دیر بئله بیر جاوان
بئله ، فتنه باجین گۆزونه قوریان !
بئله ، او گون اولسون توپوندا سوزوم .

شیرین

او هله آچمامیش قلبینی مانا ...

فتنه

نولار ، نولار اوندان قاباق سن اچيلسانا !
خنجري نين قاشي يئره مي دوشه ر ؟

شيرين

ئيله ييم ، اختيار منده دير مگر ؟
كىمسه درك ائله مز جان محنتيني
بيلمز قاباقچادان اؤز قسمتيني
ئىچه سمته اسير بير گونده كوله ك
گۆره ك طالعيميز نه گۆستره جك ؟
اوزاق دان اوزانين سسي گلير ، دىققت له قولاق اسير لار .

شيرين

اوزانين هاواسي گۆزه ل دير ، فتنه !

فتنه

گنده ك ، بيزده گنده ك كئف مجليسيه !
قىزلار گنديرلر . خسروولا شاپور آرخادان چىخاراق ، اونلارين دالينجا باخىرلار .

خسرو

« كىمسه درك ائله مز جان محنتيني
بيلمز قاباقچادان اؤز قسمتيني »
شاپور ! درياديركي ، اونداكي كامال...

شاپور

كىمده آغىل وارسا ، بيلينه ر در حال

خسرو

بس ايندي ئيله يك ، ائلچي گۆنده رك ؟

شاپور

ائلچي يه ديل وئرمز او آزاد ملك
آزاجيق مهلت وئر شاپورا ، شاهيم
شيرين سنين كي دير ، اي قبله گاهيم !

خسرو

نه يله ، نه هونرله ، نه دير واسطه ن ؟

شاپور

اؤزون بيليرسن كي ، بير رسامام من
چكه رم عكسيني وار فودرتيم له
شاها لاييق اولان محبتيم له
شيرين گۆره ن كيمي سنه وورولار
سنين پايين اولار او نازلي نيگار .

خسرو

ها...ها...ها...آفرين ، شاپور ، آفرين !
داسا دا ديل وئرير سنين هونرين
شيرين اؤز قلوبيني وئريرسه مانا

ايران صاحب اولار آذربايجانا ...

شاپور

بس منيم قسمتيم ؟

خسرو

سن ده او زامان
اودلار اولكه سینه والي اولارسان
راضی سان ؟

شاپور

وار اولسون بؤيوك حوكمدار !
لاکين اونوتماکي ، بو عهد ، بو اقرار
گره ك باشا يتتسين !

خسرو

امين اول بونا !
بلد سن خسروون کيم اولدوغونا ...
شاپور اونا تعظيم ائدير .
گنده ك ياخچي کنچدي سياحتيميز
شکار گۆزه ل اولدو ، اودوزماديق بيز...
گنديرلر .
شيوپه يويوره رك شيرين گنده ن طرفه بويلانير ، سونرا اودا گندير .

[پرده]

ايکينجي شکیل

برده يايلاق لاري - سحر آچيلماق اوزره دير . آذربايجان گۆي لرینه مخصوص بير طراوت . توراج لار اؤتوشور . گئت
ت گنده گونش اوفوقدن باش قالديرير . قيزلار ايکي - بير ، اوچ - بير شيرينين چاديري نين قارشى سيندا
توپلاشيرلار . فتنه چاديردان ايچه ري باخاراق ، قيزلارا :

فتنه

هله اويانماميش ... ياتير شهريار
کيم بيلير ، باشيندا نه ماجرا وار ؟

بيرينجي قيز

او کي ، تئز دوراردي يوخودان سحر ؟

فتنه

ئيله سين ... گئچ ياتير ايندي گئجه لر

ايکينجي قيز

نه اوچون گئچ ياتير ؟

فتنه

چونکي دردي وار .
گئچ ياتيب ، گئچ دورار دردي اولان لار

بيرينجي قيز

اونون نه دردي وار ؟

فتنه

دردی وار ، بلی ...
ایندی پریشان دیر ائل لر گۆزه لی
بیلسه نیز ، نه قده ر اینجه دیر قلبی
اونا درد یاراشمیر .

ایکینجی قیز

آی فتنه باجی
شیرینین نه دردی ، نه احتیاجی ؟

فتنه

اونون گۆزلرینه بو آخیر زامان
بیر خیال گۆرونور ، بیر جانلی انسان
دیل آجیب دانیشیر او خیال بعضاً
شیرینی اوخ کیمی وورور قلبیندن
قیز حیغاز توتما بیر یئرده قرار ...
گلین شرقی دئییه ک ، ایندی اویانار

قیزلار/وخویورلار

اویان ، اویان ، گۆزه ل پری !...
اونوت گنتسین بو غم لری
اویان ، اوپسون آغ اوزونده ن
ایلك باهارین خوش سحری
اویان ، اویان ، گۆزه ل پری ! ...
شیرین چادیردان چیخیر ؛ او خیلی دالغین دیر . قیزلارا باخاراق :

شیرین

همیشه شاد گۆروم اوزونوزو من
بیر آغیر کئچمه سین اوره بینیزدن

فتنه

سنین له بیر یئرده !

سس لر

بیر یئرده ، بلی !...
وار اولسون شاهیمیز ، ائل لر گۆزه لی

شیرین

ایله شین دولدورون پیاله لری !
قیزلار ایله شیرلر ، پیاله لری دولدورولار
خیلا دوشدویوم او گوندن بری
داغ کیمی شیشمیشدیر اوره بیمده غم
قارانلیق گۆرونور گۆزوم ده عالم

فتنه

دردین اوره بیمه ، گۆزون قوربانې ...

شیرین

یاخشی ، بس سحرین تعریفی هلنی ؟

فتنه قوبورسان ؟
باشيمي ايتيرميشم كي ...

ايکينجي قيز

دانيش ، بير صحبت آچ مجلسيميزه

فتنه

(الينده كي پياله ني قالديراراق آياغا دورور .)
بو دور گۆزه ل سحر ، بو دور پياله
عطري قيزيل گول دور، رنگي ده لاله
غافيل... قدريني بيل گۆزه ل گنج ليين
بودور قاناد وئره ن ذوقه ، خياله...

ايکينجي قيز

گنج لياي عشق ايله کنچيرسن اگر
حياتين هر دمي دونيايا ده ير
شعور حاکيم اولان هر بير مجلسيه
تازي سجده قيليب ، ملک باش ايه ر

فتنه

(داها قيزيشاراق)
آزاد دير ازل دن اودلار اؤلکه سي
آزادليق نئيي دير هر قلين سسي...
(پياله ني بير قيزين پياله سينه وورور.)
ايچه ك خوشبخت ليه داستان باغلاسين
سحر بولبولونون ايلك زومزومه سي
قيزلار پياله لري قالديريپ ايچيرلر .

بيرينجي قيز

ساغ اول ، فتنه باجي...گونون آغ اولسون
آذر بابا (آرخا طرف دن گله رك)
عؤمرونوز دائيما كئف - داماغ اولسون
اودلار اؤلکه سينين آزاد قيزلاري
اوپسون آلينيزدان باهار روزگاري

شيرين

بويور ، آذر بابا قوناق اول بيزه
بؤيوك شوهرت اولار مجلسيميزه

آذر بابا

ساغ اولون منده چوخ كئفلر گؤرموشم
هر بولاق باشيندا دوران سورموشم
نؤويه سيزين كي دير چاغيرين ، چالين...
دوشمن ده ن شادليق لا انتيقام آلين
بوگون چوخ راضي يام زيارتيم دن
يئنه ده هورموزه يالوارديم كي ، من
آزاحيق خوش كئچسين بو ايلكي روزگار
بوخسا محو اولاجاق يئنه تاخيل لار
چؤرك سيز بير اؤلکه هر واخت آچ اولار
دوشمنه دائيما او محتاج اولار ...

(شیرینین دالغین اولدوغونو حیسّ ائده رك)
شیرین ، گۆزه ل قیزیم ، نه دوشونورسن ؟

شیرین

هنچ زاد ، آذر بابا ...

آذر بابا

بوخ ، گۆروره م من ،
گۆروره م دالغین سان ، گیزلمه ، دانیش

شیرین

منده دانیشماغا توتار قالمامیش ...

آذر بابا

شیرین ، گۆزه ل قیزیم ، گۆروره م کی ، سن
حدیدندن زیاده خیال پرور سن
چوخ شیرین اولسا دا خیال نعمتی
آخیردا چوخ اولور غمی ، محنتی

شیرین

لاکین آذربابا ، خیال سیز عؤمور
قانادسیز قوش کیمی یازیق گۆرونور
خیال دیر دنیا دا ان بؤیوک اثر
بو ایلی ، اولدوزلو ، گونش لی گؤیلر
خیال لا گۆرونور بو قده ر گۆزه ل
خیال صحنه سی دیر بو حوکمی ازل

آذربابا

سن آذربابانا یاخشی قولاق آس
بیل کی نصیحتیم فایداسیز اولماز
بؤیوک بیر کیتاب دیر حیات دفتریم
یازماقلا قورتارماز تجروبه لریم

شیرین الی ایله قیزلارا ایشاره ائدیر . هامی داغیلیر ، یالنیز فننه قالیر

شیرین

دئییل ، آذربابا ، بیلین کی ، هر دم
من سیزین بالانیز ، کنجیبینیزه م
سییزدن درس آلیر اولدار اولکه سی
سیزده دیر هر علمین حقیقت سسی

آذربابا

قیزیم ، خیال کی وار ، بیر خزینه دیر
بس بو خزینه نین ثروتی نه دیر ؟
خیال قاناد وئیرر قلبه ، ویجدانا
خیال داش لاری دا گتیریر جانا
لاکین خیالین دا دهشت لری وار ...

شیرین

(حیرت له)

نئجه ؟ دهشت لري ؟

آذربابا

بلي ... خيال لار
بعضاً حقيقتنه بويالار وورور
طرلان عوضينده سئرجه اوچورور

شيرين

نه ، سئرجه ؟

فتنه

سئرجه ده ...
بو بوز سئرجه لر ...

آذر بابا

آزاجيق صبر ائديب دورسانيز اكر
سؤزومون سيرري وار !

شيرين

بويورون گؤره ك !

آذر بابا

خيال ملك كيمي گولومسه يه رك
انساني گؤيه ده قالديرا بيلير
اودور كي ، آدينا خيال دئييلير .

شيرين

بو كي ، چوخ گؤزه ل دير !...

آذر بابا

گؤزه ل دير ... آنجاق
گؤيده نه چادير وار ، نه داياناجاق
آدامين گؤزلري قارالير بير دن
ائير باشي اوسته دوردوغو يئردن

فتنه

(اونون سؤزونو كسه رك)
سينيب شيل - كوت اولور قابيرغالاري .

شيرين

بس نئچون گؤيلري ياراتدي تانري
او كي ، ان دوهالي بير صنعتكاردير

آذر بابا

اونون ياراتديغي تورپاغ دا واردير
سن تورپاقدان ياپيش ، بوردادير قووه ت
گؤيلرده گؤدويون او ذوق ، او صنعت
انسان خيالي نين سون سؤز يولودور
انسان سا تورپاغين ، سويون اوغلودور

شیرین

ساغ اول ، آذر بابا ، سؤزلرین حاق دیر
هر واخت قولایمدا درس اولاجاق دیر

آذر بابا (آیاغا قالخاراق)

دی سالامات قالین ، آنجاق اونوتما
تورپاگی ترک ائدیب ، گؤیلرده ن توتما!
(گندیر.)

فتنه

گوردون نه دانیشیر ؟ ...

شیرین

اوندا کی کامال
نه قده ر درین دیر ...

فتنه

قولاق آس ، درس آل !

شیرین

نه لر اؤیرتمه دی بیزه بو قوجا
اوره یی تمیزدیر ، خیالی قوجا
بیرینجی قیز قاجاراق گلیر

بیرینجی قیز

آی قیزلار ، آی قیزلار ، گلہ ن وار ، گلہ ن !

شیرین (حیرت له)

کیم دیر کی ؟ ...

بیرینجی قیز

فرهادا اوخشادیرام من .

شیرین

فتنه ... گئت قارشیدا... گتیرحورمت له
اونا لاییق اولان بیر محبت له
فتنه گندیر .

شیرین (اؤز - اؤزونه)

کیم بیلیر او منه نه لر دئییه جک...
آمان!... عشقه دوشن او بؤیوک اوره ک
بیرده ن سیزیلداسا... نئيله بیم آلاه !...
نه دیر ایشله دیم بو سونسوز گناه ؟
نئچون درده سالدین ایگید فرهادی
بیر ائله زینت دیر فرهادین آدی
فرهادلا فتنه گلیر . فرهاد کناردا دایاناراق

فرهاد

اودلار اولکه سی نین شیرین گؤزه لی !
نه قده ر خوشباختام .

شیرین

بویورون ، گلین !
سیزده قووه تی وار حوکمی - ازه لین
فرهاد یاخینا گلیر ، الینی کوكسونه قویوب ، شیرینه باش اییر .

فرهاد

سیزی گۆرمه دیبیم حسرت لی چاغ لار
قلبیمین باشیندا بیر بولبول آغلار
آهیم دان یارانان دومان لی داغ لار
منیم حسرت چکه ن خیمه گاهیم دیر

شیرین

یوردومدا ان بؤیوک بیر صنعتکارسان
سن اؤز صنعتین له هر یئرده وارسان
قلبه قاناد وئریب ، روحو اوخشارسان
هر نه یاراتدین سا - فبله گاهیم دیر...

فرهاد

بیر آلاهی بیلیرکی ، سنین دیر هونه ر
سنین کامالیندان درس آلیر گۆی لر...
من سنین عشقین له چاچدیم داغ لاری
جنته دؤنده ردم قایالیق لاری
من سنین عشقین له یئتدیم کامالا
آلقیش حوسنون ده کی بؤیوک جلالا !
آلقیش بو معناسی گۆزه ل وارلیغا
آلقیش بو سئودالی بختیار لیغا !
(صحنه نین کنارینا چکیلیر)

شیرین

(درین هیجان لار کنچیریر . اوزونو یوخاری توتاراق)
آی آلاهی نه ایدی گوناھیم منیم ؟
اود توتوب آلیشیر ، یانیر بدنیم !
گۆر کیم دیر کونلونو باغلایان مانا
نه اولار ، قلبیمه ایشیق سال سانا !...
من یاراتمادیم می عشقین اوغنونو
کور اولسون گۆزلیرم ، گۆرمه بیم اونو
شیرین طاقت سیز حالدا ایله شیر ، باشینی ال لری آراسینا آلیر . فرهاد بو حالی گۆرونجه متأثر اولور ، چوخ
دایانماق ایسته میر . فتنه شیرینین یانینا گلیر ، اونون ساچلارینی ال لرینه آلاراق اوخشاییر .

فتنه

شیرین ضعیف اولماز بو قده ر اینسان
بیر توختا ، عزیزیم !

شیرین

(مایوس ، خیال دان آیلمیش کیمی)
هانیا اختیار ؟
جانیم دا قالمادی بیر صبر و قرار .
او کی ، عشقه لاییق بیر قهرمان دیر
او منی چوخ سئویر خیلی زامان دیر .

من نبيہ سئوميرہ م ، سئوميرہ م اونو
اؤز آنا يوردومون بؤيوك اوغلونو ؟

فتنه

بيلميرہ م . بونلارين معناسي نه دير ؟
سئو ده ... ال لريني توتان كي يوخدور

شيرين

مني باغرينا باس يامان سويوق دور
فتنه اونو قوجاقلایارق .
منه سئو دئيرسن ؟

فتنه

سئو ده ... نه اولار ؟

شيرين

باياق دئمه ديم مي ، هاني اختيار ؟

فتنه

اختيار اؤزونده ... باشيما خئير ...

شيرين

سن بيلمه بيرسن كي ، طالع نه دئير .

فتنه

كول اولسون طالعين باشينا ، اشي!...
بيزه قالمايب كي ، دونيائين ايشي!...

شيرين

دوزدور... بيز سيز وئير دونيا حوكمونو
خسروون عكسي آرخادان گورونور .

شاپور

لاكين اونوتمايين او گنچه ن گونو .
قيزلار حيرت له آرخايا باخيب ، آباغا دورورلار .

فتنه

بو يئنه گلدي كي ... باشيما خئير ...

شيرين

دايان ، قوي يئنه ده گوره ك نه دئير

شاپور

دئديم...اونوتمايين او كئچه ن گونو
چوخ محكم يارادير دونيا حوكمونو
گلين اوره بيمده بير شمع يانديرين
دونيانى يئني دن ايشيقلانديرين

شيرين

ده ، كيم سن ، نه چي سن ، نه دير مرامين ؟

ده ، معناسي نه دیر بو خوش کلامین ؟

شاپور

من سنین مرادین ، سن منیم عؤمروم
دونیادا کئچمه سین سنسیز بیر گونوم !...
سنسن سوراغین لا دوشدوم چؤل لره
دوشدوم غریب کیمی غوربت ائل لره
گل ایندی قوولاما منی قاپین دان
بیلیره م تمیزدیر سنده کی ویجدان
خسروون عکسی یئنه گئری چکیلیر . شیرین اونون آرخاسینجا

شیرین

گئتمه ، دورا!...گئتمه سن ، ای نازلی خیال !
جلادیم اولوب دا ، گل جانیمی آل !...
(شیرین غش ائدیپ بیخیلیر .)

فتنه

(قاچاراق)

آی هارای!...آی هارای!...بورا بیغیشین!...

شاپور پیرانی بیر درویش لباسیندا ، شور اوستونده اوخویا - اوخویا گلیر .

شاپور

گزیب دولاندیقجا دنیا مولکونو
قبره دفن ائدیریک هر کئچن گونو
گؤیون ده ، یئرین ده اؤز پرده سی وار
عالم ده هر سیرین آچما اوستونو!...

شیرین یاواش - یاواش اوزونه گلیر ، شاپور اونا یاخین لاشاراق

نئچین دردلی سینیز ، ای نازلی ملک ؟
کئف چکین ، شادلانین گولومسه یه ره ک
دائیم درد چکیب خیالا گئتسه
انسان محنتینه تابلانماز اوره ک ...

شیرین

سیز نده ن بیلدی نیککی ، دردلی یم من
خبر وئیرسینیز لاپ اوره بیم ده ن

شاپور

های...های...منمی نده ن بیلیره م بونو ؟
بس صنعتیم نه دیر عؤمروم اوزونو ؟

شیرین

نه دیر صنعتی نیز ؟

شاپور

بیر کاهین ام من .
دنیا دا سیرر قاچماز نظرلریم ده ن .
هر درده آشنایام ، هر قلبه تانیب

منيم بيلمه ديگيم بير شئيء قالماميش
نه توي ، نه ياس اولار دونيادا من سيز
دائما گزيره م يوردسوز ، وطنسيز...
من ده دير شاد خبر ، هر قارا خبر
منده ن نجات تاپير درده دوشن لر
قيشيم دا باهار وار ، باهاريم دا قيش...

شيرين

ائله سه ، سيزده كي قودرته آلقيش !
منيم ده قلبيم ده بؤيوك درديم وار...

شاپور

جهان دا هر درده درمان تاپيلار
بيليره م قلبيني بييه ن غصه ني
بير ناشي ظن ائتمه جهان دا مني

شيرين

(حيرت له)

نه دن بيليرسينيز ؟ هله ليك كي من
دردي اچماميشام اؤز اوره ييم ده ن

شاپور

دئديم كي ، هر سيرره تانيش دير سينه م
منم تانري لارين ائلچيسي يئرده
اياغيم يئرده دير ، باشيم گؤيلرده .

شيرين

آمان ، كاهن بابا ... دئه ، درديم نه دير ؟

شاپور

دردين نه خيال دير ، نه افسانه دير
سنين گؤزلىنه گؤرونه ن او شخص
جانلي بير انسان دير ، ايستي بير نفس...

شيرين

آمان ... كاهن بابا، سن كي ، بيليرسن...

شاپور

دئديم كي ، هر سيررين آتاسي يام من...

شيرين

بس كيدير، نه چي دير، گؤردويوم خيال؟
نه دير بو دويدوغوم دردلي حبسي حال؟

شاپور

ها...ها...خيال دئييل گؤردويون او ار
دونيلار بويداير اونداكي هونر
او شاهلار شاهي دير، تاختي - تاجي وار
اونا يئر اوزونون احتياجي وار

شیرین

او شاه لار شاهي دیر ؟

شاپور

اؤزو دور ، بلي !
ایران تورپاغی نین او دور مشعلی
آدینا هر یئرده خسرو دئییرلر
بو «گونش» دئمکدیر... هراخشام ، سحر
بوتون کائیناتا او گونش پارلار
اونون شعله سیندن شفا تاپارلار

شیرین

(شاد و مفتون بیر طؤور ایله)
دوغرودان ، گؤزه ل دیر او سحر کیمی
قلبه سوزولوردو نغمه لر کیمی
نه قده ر معنالی گؤزلری واردی
بس فیکری نه ایدی؟ کیمی آراردی؟

شاپور

او سنین آرخانجا گلیمیش دیر یقین
ملك لر دئییرکی ، اودور قیسمتین

شیرین

دئمه ك كي قیسمتیم او دور جاهان دا ؟
او منیم قلبیمی آلدی بیر آن دا
بس نه تئز گؤرونوب باتدی او سحر ؟
آمان !... قلبیم ده کی بو دویونتولر...

شاپور

(باخاسینداکی قیزیل گولو گؤتوره ره ك)
آل ، قیزیم ، بو گولو الینده ساخلا
اوچ دفعه نفس آل ، سونرا دا قوخلا !
او واخت دویونتولر قلبینده ن گئده ر
خیالین گؤی لری زیارت ائده ر
دونیا گؤزلرینده گولومسه یه ره ك
ئئی کیمی دیل آچارهرگول، هرچیچك...
شیرین گولو آلراق اوچ دفعه قوخلا بیر

شیرین

نه گؤزه ل عطری وار، لاپ ایلك باهاردیر

شاپور

اون دا محبتین معناسی وار دیر .
ئئی چالینیر .

شیرین

دوغرودان نی سسی... کاهن بابا... قوي
قوي اؤبوم الین ده ن

شاپور

اوپ قیزیم ، بو توی ،
بو بایرام سنین دیر، مبارک اولسون
پارلا سین طالعی ، گونش تک اولسون

شیرین

آمان ، کاهن بابا ... جیران قاچیرکی
بئی...بئی... آغاجلاردا چیچک آچیرکی...
آه... دونیا نه قده رگوزه ل لشدی، باخ !
ائله بیل قلبیمه گونش دوغاجاق
باي ، یوخوم گلدي کی...

شاپور

قورخما ، بیر آزیات !
یازلمیش آلینا باشقا بیر حیات...

شاپور شیرینین باشینی قولی اوسته آلیب ایله شیر ، شیرین بیر آه چکیب یوخویا گئدیر.

شاپور

قیزیم ... شیرین قیزیم...
(جواب گلیمیر ، سئوینج له)
« گول » بیهوش ائدی...
ملک ده تدبیرله یوخویا گئدی
(شیرینین باشینی یاواشجا یتره قویاراق اونون اوزونه باخیر)
دوغرودان گوزه ل دیر، گوزه ل دیر، آنجاق
هر گوزه ل بیر شاه قیسمت اولاجاق...
او ، ال ووروب اوز آدمالارینی چاغیریر ، آدمالاری گلیر .

شاپور

تیز اولون، گوتورون!...بیر باش ایرانا !
شیرینی گوتوروب آپاریرلار . شاپور یالقیز قالاراق ، اطرافا بویلانیر . سونرا شیرینین چادیرینا معنالی بیر فتنه
کارلیق لا باخاراق
قوی بودا درد اولسون آذربایجانا !
شاپور ، آدمالار گنده ن طرفه قاچیر. صحنه بوشالیر ، هاوا قارالیر . اوزاقدا آتشکده لرین شاملاری یانیر . فتنه
قاچا- قاچا صحنه یه گلیر . هر طرفی بویوک بیر تلاشلا آختاریر . جماعت آخین - آخین گلیر . آذربابا ایله فرهاد دا
گلیر .

فتنه

او یوخ دور ...

آذر بابا

دورمایین ، گزین ، ایگیدلر !...
ایگیدلر دسته ایله هر طرفی آختاریرلار . فرهاد بیر طرفه کولونگه دایاناراق پریشان بیر حال دا دورور . آذر بابا
اوزونو اوزاقداکی آتشکده لره توتاراق ، دیز چؤکوب دوعا ائدیر .

آذر بابا

اولو هورموز!...ساخلا بیزی بلادن
نه لر چکدی تاریخ بویو بو وطن...
بو وطن کی ، زردشت لرین یوردودور
هر ایگیدی بیر یئنیلمه ز اوردودور
اولو هورموز!... آیاغا قالخ سسیم ده ن

[پردە]

اوجونجو شكيل

آتشكده . غروب واختي دير . ساغ طرفده بۇيوك و عظمت لي بير اؤكوز هيكله . اؤكوزون قاشقاسيندا دوم آغ تپه لي وار . اهالي آتشكده ني محاصره يه آلميش دير . آذر بابا اؤكوز هيكله نين قارشيسينا گله ره ك باشيني سيغال لايير .

آذر بابا

قولوندا گوجو وار قارا تورپاغين
بركت گنيره ر سنين آياغين
پئريمي شوملاييب اكن ده سنسن
آغير بارخانامي چكن ده سنسن
هر سيرين يئني دير ، هر معنان درين
قلبه مهربان دير قومرال گؤزlerin
انسانليق سنين له چاتير چؤره يه
سن چاره تاپيرسان هر بير ديله يه
گنت ، اولو هورموزه يالوار كي ، بيرده
اولوم و خسته ليك اولماسين يئرده!

هامي

گنت ، اولو هورموزه يالواركي ، بيرده
اولوم و خسته ليك اولماسين يئرده

مهين بانو باشيندا بيردسته آدام گلير . هامي اونا تواضع له باش ايير .

بانو

آخشامينيز خئير ، ايگيد بالالار !

آذر بابا

آخشامينيز خئير ، بۇيوك حوكمدار !
بانو جماعتين آراسيندا آذرباينين يانينا گله ره ك ، احترام لا اونون اليندن اؤپور .

بانو

سؤيله ، آذر بابا ، نه فلاكت دير ؟

آذربابا

فلاكت اؤزوده بير جور عادت دير !
اؤزوده انسان لا اكيذ يارانميش
قيشيندا باهار وار ، باهاريندا قيش...

بانو

(فريادلا)

هاني شيرين بالام ؟ نه اولدو قيزيم ؟
بير سؤيله ، سوندومو طالع اولدوزوم ؟

آذربابا

بيراز آرخاين اول ، او اولدوز سؤنمز
دونيانين محوري ترسينه دؤنمز

تاپشیردیم ، هر يانی گزیر ایگیدلر
بوگون گتیره رلراوندان بیر خبر

بانو

آمان ... تابلاماییر قلبیم هیجرانا
اؤزون بیلیرسن کی ، آنايام ، آنا...

آذربابا

بلی ...آنا قلبی بیر پروانه دیر
بیلیره م ، اؤلاددان ایریلماق نه دیر
دونیا بیر ائودیرسه ، ائولاد ایشیق دیر
اوغول آرخادیرسا ، قیز یاراشیق دیر

بانو

(آغلاپاراق)

بس هانی ؟ سؤندومو منیم ایشیغیم؟
هانی گۆزه ل بالام ، جان یاراشیغیم

آذر بابا

دئدیم کی ، دونیانین محوری دؤنمز
خیانت عالمی وئرسه ده بادا
دونیانین باشیندا طوفان قوپسادا
اودلار اؤلکه سینین اوجاگی سؤنمز!..

بانو

گۆزومو دیکدییم شیرین دیر بالنیز
بوتون یوردوموزا شوهرت دیر او قیز
بوگون - صاباحیمدیر...من اؤلسه م اگر
گۆزه ل یوردوموزو یادلار غصب ائده ر
شیرینی تئز تاپین ، تئز قرار وئره ك
بوگونده ن شاه اولسون، او گۆزه ل ملك
جماعات
راضییق...راضییق...اولسون حوكمدار!
گۆی لر قوجاغیندا او توتسون قرار !

آذر بابا

شیرین آنا یوردون دوغما قیزی دیر
بیزیم بختیمیزین دان اولدوزودور
آنا ووقار ایله فخر ائدیر وطن
خیانت گۆرمه دیک اونون الینده ن
بو قوجا دونیادا بیر عادت ده وار :
قادین اولان یئرده عدالت ده وار!...
فرهادلا بیر دسته ایگید گلیر .

بانو

آمان ، فرهاد، ایگید بالام ، نه خبر ؟
(فرهاد سکوت ائدیر .)
تئز اول ، دانیش ، باغیریم باشی اود توتار
هانی شیرین؟ هانی قیزیم؟ نه سس وار؟

فرهاد

چؤل لره دوشدوبوم او واختدان بري
دولانديم ، داغلاري ، مئشه ليك لري
نه واخت دير گوندوزو قاتيب گئجه يه
گلدیم أصلان لارلا پنجه - پنجه يه
نئچه اورمان ياخديم ، نئچه داغ ياردیم
هر يولدان اؤته نه بعضاً يالوارديم
اریدی آهيمدان داغلارين قاري
سينه مده قالدیرديم قاياليقلاري
بويلانديم گؤيلرين ينددي قاتينا
دنيزه باش ووروب ، گيرديم آلتينا
هر داشين باغرينا بيرکولنگ چاخديم
شيرلرين ، دبولرين قارنينا باخديم
يئنه ده توتماديم اوندان بير خبر
نه يئرلر دانيشير، نه ده كي گؤيله ر
اورتاليغي پريشانليق و هيجان آلير .

بانو

(اوزونو آتشكده يه توتاراق بؤيوك بير هيجانلا)
اولو هورموز... سؤيله نه دير گوناھيم ؟
نولدو بالام ، نولدو منيم پناھيم ؟

آذر بابا

صبر ائله ، هر شئيدن اوميد گؤزه ل دير
هر موشكول ايشي ده اوميد دوزه لدير

بانو

بوخ ، داھا قالمادي صبر و قراريم
اؤزومده دئييل دير اؤز اختياريم
(اوزونو اھالي يه توتاراق)
اودلار اؤلكه سي نين مرد ايگيدلري...
بيلين ، تاپيلماسا او گؤزه ل بري
جانيمدان نفسيم چيخاجاق بيرده ن
داغيلين ، آختارين اونو هر يئرده ن !
توپال ايره لي گله ره ك

توپال

شاهيميز، گؤردوم كي ، مرحمت لي سن
اودور كي سيرريمي اچاجاغام من

بانو

نه سيردير ؟ تئز دانيش ، اوغلوم !
قورخما ، آچيق سؤيله ، قوربانين اولوم !

توپال

شيرنين يئريني من بيليره م تك

فتنه

بيي ، بيي ، جانيم توپال ، ، بير دانيش گؤره ك!
(فتنه توپالي قوجاقلاييب اوپور .)

بانو

يئرینی بیلیرسن ؟ دي تئز اول دانیش !
دانیش كي ، دؤزمه يه قووه م قالمایش !

توپال

اون بئش ، ایییرمی نفر
ایران دان گلمایش دي لر
منده ن سوروشدو بیري
شاهزاده نین یئرینی
گؤسته ردیم یایلاغینی
سونرا دا اوولاغینی

بانو

اونلار آپاردی قیزی
آپاردی باختیمیزی ...

فرهاد

ردالت... ردالت... خیانته باخ
قوي اولسون ! خسروون او تاجي - تاختي
منیم کولونگومه تابلامایاجاق !...

بانو

گل ، اوغوم ، یاخین گل !
فرهاد اونا یاخینلاشیر. بانو فرهادین آنیندان اؤپه ره ک
فخریمیز سن سن !
سنین له فخر ائدیر آنامیز وطن
توپلا ایگیدلری باشینا تئزده ن
بؤیوک بیر اوردویلا کئچ اؤلکه میزدن
ایران توریاغیندا طوفان لار یارات
خسروون تاجینی آياقلارا ات !...
هامی نظرینی فرهادا چئویرمیش دیر .
پااوزا .

آذر بابا

دئه، اوغوم!... دیلیرین داستانی اوغوم !
نئچین فیکره گئتدین ، قوربانین اولوم؟

فرهاد

یئنه ده آخاجاق مین گوناھسیز قان
بودور دوشوندوره ن منی ، آتاجان...

بانو

قوي آخسین او قانلار، سئل لره دؤنسون
قوي کیان تاختی نین اوجاغي سؤنسون !
داعوا مئیدانیندا قیسالت دیلینی
قورتار اؤز عشقینی ، اؤز سئوگیلینی!...

فرهاد

او ایندی قفس ده چیرپینیر ، آمان
قلیمه قووه ت وئر ، بؤیوک یارادان !

دیدیپ پارچالایم او داش قفسی
بیرده آغلاماسین جانانین سسی !

آذر بابا

گنت، اوغلوم، گنت، سنه اوغورلار اولسون!
طالعین قووه ت لی عشقین وار اولسون !
دوبوش میدانیندا اوره یی داش اول !...
خائینه رحم ائتمه ، حاققا یولداش اول!

سس لر

گنده ك، قالخان توتوب، قیلینجلار چالاق
گنده ك ، یاغی لاردان انتقام آلاق !

فرهاد

(اوزونو ایگیدلره توتاراق)
ایندی قولاق وئرن منه ، ایگیدلر
مئیدان دا سینانیر کیمده دیر هونر
گندین حاضرلاشین گون دوغانا ده ك
اللی مین نفرلیك اوردو گوئوره ك
دوبوش مئیدانین دان قاچسا بیر نفر
گره ك پارچالاسین اونو ایگیدلر !

هامی

دوبوش مئیدانین دان قاچسا بیر نفر
گره ك پارچالاسین اونو ایگیدلر !

بانو

وار اولون ، وار اولون ، ایگید بالالار !
یاخشیی یول گوئسترسین سیزه روزگار !
دوشمن له قوچ کیمی دورون اوز- اوزه
سیزی تاپشیریرام اولو هورموزه !

آذر بابا

ایگیدلر ، دره لر ، داغلار اولسادا ،
اوستونده ن آتیلین شیرو نر کیمی .

فتنه

قیزلار ، گلین بیزده لوپا یاندىراق
دونیا ایشیقلا نسین ایلك سحر کیمی!
(گندیر .)
فرهاد آتشدکه نین زیروه سینه قالخاراق ، برده شهرینه بویلانیر .

فرهاد

(گزینه ره ك)
الوداع !... الوداع ، قوردوغوم شهر
گوئلره باش ووران ديك مناره لر
الوداع سئودیم نازنده وطن !
من شربت ایچمیشه م سنین الیندن
حالال دیر امه یین ، حالال دیر سودون
هر بولاق باشیندا بیتنه ن سئودون

هر قوجا چنارین اؤز ووقاري وار
هر عاشیق قلبی نین بیر نگاری وار...

بانو

فرهاد ، اومیدیمیز سنه دیر یالنیز
سنین له پارلاییر بیزیم باختیمیز
هاوا قارالیر .

فرهاد

الوداع ، آنامیز اودلار اؤلکه سی
الوداع ، عشقیمین ایلاهی سسی !...
آذربایا بیر الینده چوره ک ، بیر الینده سو ائوده ن چیخاراق گلیر .

آذر بابا

آل ، اوغلوم ، بیر لوخما کس بو چوره ک ده ن !
فرهاد چوره یی اویوب ، اوندان بیر لوخما آغزینا آلیر .
بودا آب حیات... ایچ ، اوغلوم ، بونو...
شیروان بولاغی نین سویوندان دیر بو
بو عادی سو دئییل ، آب حیات دیر
بونون هر دامجاسی بیر کائینات دیر
اؤلمه ز بو دونیادا بونو ایچن لر
اؤلمه ز ائل اوغروندا جاندان کئچن لر
گئت ، اوغلوم یولونا اوغورلار اولسون
بو دنیا دوردوقجا عشقین وار اولسون!
فرهاد پیاله نی آلیب ایچیر ، گۆی اوزو آچیلیر .

[ایکنجی پرده]

دوردونجو شکل

خسروون سارایی . شیرین باشینی ال لری آراسینا آلیب ، یالنیز اوتورموشدور . او ، غایت پریشان بیر حالدا
اطرافا گۆز گزدیریر .

شیرین

آه ، آلاه... نه بؤیوک ظولمون اولارمیش!
باشیمین نه یامان بلاسی وارمیش
ائل ده ن اوزاق دوشدوم ، وطن دن ایراق
بیر داش قفس ده یم ، اوره یم دوستاق
بوردا نه همدیم ، نه سیردشیم وار
بیر اوزوم ، بیر قلبیم ، بیر گۆز یاشیم وار
هله ده بیلیمه م گوناھیم نه دیر ؟
دنیا گۆزلیمده بیر ویرانه دیر...
مریم غایت غضب لی بیر حالدا داخل اولور .

مریم

(کنایه لی)

دئه ، سنسن می ؟ آها... اولانان شیکار!
او دیل لر داستانی نازنین نیگار ؟

شیرین آرخاسینی دیوارا دایاییب ، مریمه هیبت لی گۆزلرله باخیر .
مریم شیرینه یاخین لاشاراق ، اونون گۆزونون ایچینه باخیر .

مریم

نئچین کیریپیرسن ، محترم قوناق ؟
هله بیرسن بونون حیاسینا باخ !...
(حیرص لی - حیرص لی ائوین او بیری باشینا کنچیر .)

شیرین

دئین ، سیز کیم سینیز ، آلاہ عشقینه ؟

مریم

من کیمه م ؟ واختیله نازلې بیر صنم
بیزانس پادشاهی نین قیزی مریم ام !
اونون جلالینا باش ایپیر گۆی لر...

شیرین

بوراکي ، ایران دیر .

مریم

بلي ایران دیر .
اریم ده ان بؤیوک بیر حوکمران دیر .

شیرین

ارینیز کیم دیر کي ؟

مریم

تولکولویه باخ !
بیر قیزدا مریمی اله سالاجاق...

شیرین

بیلمه بیره م من...

مریم

نه دارا چکه ره م سنی دیلین ده ن...

شیرین

تقصیریم نه دیر کي ؟

مریم

نه دیر ؟ خیانت !
سن بیر ائولر بیخان آفت سن ، آفت !

شیرین

بیر ائو بیخمامیشام بو دونیادا من
دائیم یاخشې لیق گلیمیش الیم دن
من حیات عاشیقی ، وجدان سسی یم
اودلار اولکه سی نین شاهزاده سی یم...

مریم

(کنایه ایله)

«من حیات عاشیقی ، وجدان سسی یم م

اودلار اۆلكه سې نېن شاهزاده سې يه م...»
بس هاني ويجدانين ؟

شیرین

بو نه دیر ، آلاہ ؟
نه ایدي بو دونیادا توتدوغوم گوناہ ؟...

مریم

خسروون آروادي اولا - اولا من
آلماق ایسته بیرسن اونو الیمده ن ؟!
بیر بونو گۆرمز سن... هله من ساغام
بو کیان تاختینا اود ووراجاغام!...

شیرویه

(گۆرونور)

سئوگیلیم بودورسا ، ان خوشیخت منم
گره ك منیم اولسون بو گۆزه ل صنم !

شیرین

(حیرت له مریمه)

نه دئدین ؟ خسروون آروادي دا وار ؟

مریم

شیرویه... شیرویه !
شیرویه ایره لی گلیر .
بودور ، باخ ، بو بویدا اوغلودان اوتان !

شیرویه

ائله بیل اود چیخدی یئنه جانیمدان .
(او سفیه جه سینه چیرتیق وورا - وورا ، گوله - گوله قایدیر.)

مریم

دئه گۆروم ، گلمکده ن نه دیر مقصدین؟
زورلا گتیر دیلر ، اۆزون ایسته دین؟

شیرین

نه اوچون وئیرسن بو سوآل لاری ؟
منیم ویجدانیم شاهد دیر تانری
نئجه گلدییمده ن یوخدور خبریم .
بوردا آغلار کئچیر منیم گون لریم
بیر غریب کونول لو خسته یه م اینان!
من آیری دوشموشم دوغما یوردومدان

مریم

(یومشاق بیر طوور ایله)
شیرین ، بیر قولاق آس ، بیر زامان منده
گول کیمی گولردیم چۆلده ، چمنده
منده گۆزه ل ایدیم، لاپ سنین قده ر
آغیل دان گنردی منی گۆره ن لر
خسروون وفاسی اولسایدی بیر آن

بويون قاچيرمازدي اؤز پيمانيندان
او منيم قليمي آليب اويناتدي
اينديسه گول كيمي قوخلايب آتدي...
(مريم آغلاير .)

شيرين

آغلاما... آغلاما ، طالع سيز آنا
من كي ، بير رقيب دئييلم سانا

مريم

شيرين ، گۆزه ل باجيم تانري ني دينله
اوچورما ائويمى سن ال لرین له !
بيل كي ، يامان اولار آنا فريادي
لعنته گله يدي خسروون آدي !...
(شيرينين اوزونده ن اؤپه ره ك)
گۆروه م ، تميزدير، صاف دير اوره بين
تورونا دوشمه سن ، سنده فله بين
اينان ، گۆزه ل آفت... اينان كي ، بوردا
طالعين پارلايب گولمه يه جك دير
آمان دير ، قليمي وئرمه او قوردا
سنين ده قدريني بيلمه يه جك دير.
(مريم بؤيوك بير هيجانلا چيخير .)

شيرين

(اؤز - اؤزونه)

آه ، نه لر واريميش دونيادا ، نه لر
ايچيمده كيمسه سيز بير قوزو مه لر
سؤيله بير، هارداسان ، هارداسان ، فرهاد؟!
(طاقت سيز بير حالدا اوتورور .)
شاپور داخيل اولوب ، شيرينه باش اير .

شاپور

كئجه نيزخوش كئچسين، گوندوزونوز شادا!
سالام گنيرميشه م خسروودان سيزه
شاه گلمك ايسته بير حوضورينيزه

شيرين

ايلاهي... نه قده ر تانيش دير بو سس...

شاپور

نئجه ؟ گۆزه ل پري بو اولاي بيلمه ز !
بيزكي ، گۆروشوروك بيرينجي كره

شيرين

سيزي آند وئريره م سؤنسوز گۆي لره
سؤيله بين كيمسينيز ؟

شاپور

من بير صنعتكار...
خيرداجا اولسام دا ، اؤز شوهرتيم وار

شاهين رسامي يام ، شاپور دور آديم
طبيعت اولموشدور بؤيوك اوستاديم
كيمه اوخشاتدينيز سسيمي بيرده ن ؟

شیرین

بیر کاهین سسینه

شاپور

نه کاهین ؟

شیرین

هنج... هنج ...

شاپور

بوخ جانیم ، من هارا ، کاهین لیک هارا ؟
او کی ، فیریلداق دیر باشدان آياغا...
(شاپور قاریننی توتوب ، اوغونونجایا قده ر گولور .)

شیرین

عفو ائدین ، گؤرونور ، یانلیرام من

شاپور

نه اولار... نه اولار... کوسمه رم سیزدن
(او ، شیرینه تواضع له باش اییر .)
شیپور چالینیر .

شاپور

آها ، شاه حضرتی بویورور ، یقین
سیز اونو حورمت له ، قلب له دینله بین !
خسرو بؤيوك بیر ووقار و تمکین له داخل اولور .

خسرو

اودلار اؤلکه سینین شاهزاده سینه
قلبینه چیرپینان سنودا سسینه
ایران تورپاغیندان سالاملار اولسون !
خسرو شیرینه تواضع له باش اییر .
شیرین ده عین تواضع له باش ایه ره ک .

شیرین

ایران حوکمداری دائیم وار اولسون !
خسرو شاپورا گؤز ائله بیر ، او ، باییرا چیخیر .

خسرو

نه قده ر خوشبختم گؤره لی سیزی
تائیریم باشا وورسون دیله بینیزی
نه امرینیز وارسا ، حاضیرام جان لا
بیر سعادت قوراق عهد - پیمان لا !
اولاق هر غصه دن ، هر غم ده ن آزاد
گونوموزخوش کئچسین، کونلوموزده شاد

شیرین

سيزين نه دردينيز ، منيم كي دير غم
منيم گۆزلىرىم ده آغلاير عالم...

خسرو

منيم مي نه درديم ؟
دوستوم دور محنت...
گدايه دۇنده ردي مني محبت.

شیرین

هانسي محبت دير سيزي قهر انده ن ؟

خسرو

بیر سیزه وئرمیشم اؤز قلبیمی من !

شیرین

بس مريم ، بس آغلار گۆزلو او آنا ؟
خسرو هيچان كنجيرير .
باياق قولاق آسديم اوره ك دن اونا
او آنا قلبی نین اودلو ناله سی
تايدانان بیر عشقین پریشان سسی
فلاکت توره دير ...

خسرو

قوي اولسون ، آنجاق
منیمکی مريم له باش توتماياجاق !

شیرین

بیلمک ایستردیم کی نه دیر سببی
اویئاتماق اولارمی جانلی بیرقلبی؟

خسرو

نئچین وئیرسینیز بو سؤال لاری ؟
اونسوزدا سرت اسیر عومرون روزگاری
اونسوز دا قلبیمن طوفانلاری وار .

شیرین

(تواضع له)

ائله سه... عفو ائدين ، بؤيوك حوكمدار
منه گۆسترمه بين بو فلاکتی
ياشاتماق لازیم دیر هر سعادتی!...

خسرو

(طرافا)

آه اونون كامالي دنيزده ن درين
قلبينده چيرپينير قلبی گۆي لرین...
(شیرینه دونه ره ك)
ايندي قولاق آسين...
من آچيق دئسه م
بيزانس پادشاهی نین قیزی دیر مريم

بیر واخت بوروموشدو منی دوشمن لر
گون ده مین فلاکت ، مین قارا خبر
ایران تورپاغینا هجوم چکه ره ک
گۆیده ن اود توکوردو باشیما فلک
او واخت هر طرفه من ال - قول آتدیم
بیزانس دؤولتیله دوستلوق یاراتدیم
بو دوستلوق شرطی ایله مریمی آتدیم
عشق سیز یاشاییب، واختسیز قوجالدیم
ایندی سیز بیلین کی، گوناھیم نه دیر...

شیرین

یازیق... دوغرودان دا بو فاجعه دیر .

خسرو

ایریمی ایل کئچیر او واختدان
یازیق طالعیمین سینیق شهیری
یئرلرده ، گۆیلرده توتما ییر قرار
گۆزوم ده قالمیشدیر بوتون آرزولار...

شیرین

بس نه جور اولدوکی، ایندییه دک سیز
یاشایا بیلدینیز روحسوز، عشق سیز؟

خسرو

مریم له یاشامیش یالیز بدنیم
آنجا یاشامامیش اوره بیم منیم...

مریم

(غضب لی داخل اولاراق)
سن یالان دئییرسن ، بؤیوک حوکمدار
عشقیمه آند ایچیب وئرمیشدین قرار
اینانیم سؤزونه من طالعی کم
لاکین اونوتماکی ، منده مریم ام
بیزانس دؤولتی دیر آرخامدا دوران !
بش داش اویناماسین منیمله دؤوران
اوغلوم آناسی یام ، نه قده ر ساغام
بو کیان تاختینا اود ووراجاغام!
شیرویه تله سیک ایچری گیریر .
شیرویه
نه وار ؟ نه هارای دیر ؟

مریم

(خسرو وا)
اوغلون دان اوتان !
(شیرویه یه دؤنه ره ک)
آه، اوغلوم گؤرورسن نئیه بیر آتان ؟
سنه سود وئرمیشم بو دؤش لریم دن
بوخوسوز گنجه لر کئچیرمیشم من
او کی ، گۆزلریم ده قویدو کامیمی
آل اوندان ، اؤزون آل انتقامیمی !...

خسرو

(قىلىنچىنى چىخاراراق)
مرىم!... بو تورپاق دا منم حوكمدار
منىم ده اؤز حوكوموم، اؤز قانونوم وارا!...
(او مريمىن اوستونه هجوم چكىر .)

شيرين

(آرالىغا گيره ره ك)
منى دوغرودان دا سئويرسن سه سن
قىلىنچى يئره ات ، دوشسون اينده ن !
خسرو قىلىنچىنى يئره اتير ، طاقتسىز بير وضعيت آليز .

[پرده]

بشينيچى شكيل

يئنه همين يئردير . سحر واختى دير . پنجره لرده ن گونش دوشور . شىرويه ديوارداكى قىلىنچ لاري بير- بير بئلىنه
تاخىب يوخلاييز . او فيشقيريق چاليز ، آرابير گوزگو ده اؤز بويونا باخىب گولور .

وزير

(داخيل اولاراق)
سالام شاهزاده ميز !

شىرويه

(گوزگوده مشغول كيمي)
هه... گلدين ، وزير ؟

وزير

منم... دايانميشام امره منتظر

شىرويه

بيليرسن مي نه وار ؟

وزير

خئيير ، بيلميره م

شىرويه

بير نازنده پري ، بير گوزه ل صنم...
(او چيرتيق ووروب اوينايير ، وزير گولور .)

وزير

مرادا يئتيرسين سيزي قوي آلاه
شوهرتين شاهزاده ، اؤزون قهرمان...
آتاندان سونرا دا سنين دير ايران
نه وار... كي هر كيمي ايسته سن اگر
گليب بير قول كيمي سنه باش اه ير...

شىرويه

هر كيمي ايسته سم ؟

وزير

البتة ، شك سيز !
آرخان دا داغ كيمي دورموشوق كي ، بيز
آنجاق اينجي ميشه م آتاندان بير آز
آدام بو قده رده وفاسيز اولماز...

شيرويه

نه اولوب ، نه وار كي ؟

وزير

نولاجاق ؟ آنان
بيزانس تورپاغينا قاپيدان زامان
گوز ياشي توکوردو...

شيرويه

قايديب گله ر
شيريني من آلام ، ايش لر دوزه لر...

وزير

(دوشوندوگده ن سونرا)
شيريني ؟ آفرين بئله كامالا !
بير تانريم يئتيرسين سني ووصالا !
آفرين!... آفرين!...

شيرويه

بو سيرري ساخلا !
چاليش شيريني ده آرا بير يوخلا...

وزير

بيي ، بو نه سؤزدوركي ، دوزو آتاندان
من چوخ اينجيميشه م او آخر زامان
لاپ مني سالميشديرگؤزده ن ، نظرده ن...
خبرين يوخدوركي ، تزه خبرده ن؟

شيرويه

نه اولوب ؟

وزير

آتاوين وفاسينا باخ !...
دئيرلر ، شاپورو وزير قوياجاق

شيرويه

شاپورو ، بلي...
گور نه لر اوبنايير طالعين الي...
اوتوز ايل بوردا من اولموشام وزير
اوتوز ايل دورموشام امره منتظر
شاها صداقت له ايشله ميشم من
خيانت چيخماميش هله اليم ده ن
اينديسه ، ياشيمين بو اؤتگون واختي
مني چؤله آتير بو كيان تاختي...
(وزير حيله گرجه سينه آغلايير .)

شېرويه

آغلاما آغلاما ، شاه اولاندا من
وزير قوياجاغام سني يئني ده ن !

وزير

شاهليغي تئز گره ك آلاسان اله...

شېرويه

آتام كي ، اولمه ييب ، ياشايير هله ؟!

وزير

اوزون بيل ، باشقا بير سؤزده دئييرلر ...

شېرويه

باشقا نه دئييرلر ؟

وزير

چوخ پيس دير خبر ...

شېرويه

ياخشي ، هرته ديرسه ، بيردانيش گؤره ك؟

وزير

نييه داش تۆكمه بير باشيما فلك

شېرويه

آ كيشي ، بير دانيش !...

وزير

دپليم گلمه بير...

شېرويه

ياخشي ، دانيش بير !

وزير

دئييرلر كي ، شاپور شاهليق ايسته بير...
بلي ، وزيرلييه كئچه نده ن سونرا
اوزونو پادشاه اعلان ائده جك...

شېرويه

بس بئله... بس بئله...

وزير

اينديسه گنده ك .
بير تدبير تۆكه ريك كئچديكجه زامان
من ده چوخ چيخميشام امتحانلاردان
خسرو پريشان حالدا شاپورلا داخيل اولور . وزير و شېرويه اونا باش اييرلر ، وزير چيخير . خسرو شېرويه نين
بوينونو قوجاقلايب ، اوزونده ن اوپور .

خسرو

ايچە ك...خومارلانسىن قوي گۈزلىرىمىز!
بىر قوناق گلمىشىك بو دونيايا بىز
بو مئي له ، مزە يله كئچىنە ن هر دم
بۇيوك بىر دۇوران دىر، بۇيوك بىر عالم...
ايچك...بئله دئيبىر بىزە لوغمان لار !
شراب اولان يئردە نە درد، نە غم وار...

شاپور

منجە ، بو دوز دئيبىل، بۇيوك حوكمدار !
دونىادا هر شئيبىن اۋز مقامى وار
شرابىن نشئە سى بىر آنلىق اولور
ابدى قالان سا ، انسانلىق اولور...

خسرو

انسانلىق...انسانلىق...نشئە دىر اودا
باشقا بىر ايلنجە يوخدور دونىادا
اون سوزدا فاني دىر هر شئيبىن سونو ...
بىر شاه لا گدانىن كىم اولدوغونو
تورپاق سورماياچاق قىبردە بىزدە ن
ائله يسە...قالماياق اۋز كئيفىمىزدە ن!...

شاپور

لاكىن منى عفوائت ، بۇيوك حوكمدار!
دونيا كئف اوستونده توتمامىش قرار
نشئە لي كئچسە دە ، هر بىر ايلنجە
آيىق باش هر شئيدە ن اوجادىر، منجە ...

خسرو

باش آيىق اولاندا چوخ فيكىرلە شر...
فيكىردە ن قوجالير دونىادا بشر
دووران نە قده ر كي ، هله بىزدە دىر
فرصت نە قده ر كي ، اليمىزدە دىر
ايچك، نشئە له نك ، مهربان دوستلار
دونيا مئي اوستونده توتموشدور قرار!
ايچيرلر .

رقاصه لر گليب اوينايرلار ، اولنار خسرووا باش ايىب گئديرلر . خسرو اولاردان ان گۈزه لىنى ساخلايىب اۋپور .

شاپور

شاهىم...اونوتما كي ، حوكمدارسان سن

خسرو

گۈزه ل دوست...نە گۇردوم بو دونىادا من؟
نە وئردى خسرووا بو حوكمران لىق
آزادلىق وئردى مي منه ، بىر آن لىق ؟
كئچدى دويون لردە عومرومون چوخو
داشدان - داشا دە يدي بختيمىن اوخو
ظولمه آليش دىردى منى اختيار
آخير لعنت له دي منى روزگار...
شيرين دە - بىر قىزدا سنومه بىر منى !
سولاردا غرق اولور عومرون يئلكه ني

شاپور

لاکين اورادا دير هر درده چاره
ایمان لا یئتیشه ر عاشیق نیگاره...
وزیر گلیر ، باش اییر .

وزیر

(الینده کی مکتوبو گؤستره ره ک)
بؤیوک بیر فلاکت باش وئرمیش ، شاهیم
سؤیله ، امرین نه دیر ، ای قبله گاهیم؟

خسرو

فلاکت ؟ بايقوش سان دوغرودان دا سن
خئییر سؤز چیخمايیر سنین دیلین دن...

وزیر

(هیجان کئچیریر)
زامانین حوکمودور ...

خسرو

نه وار ؟ نه خبر ؟

وزیر

بیزانس دؤولتی نده ن گله ن ائلچی لر
مکتوب گتیرمیش لر ...

خسرو

آچ ، اوخو گؤره ک ...

وزیر

(اوخویور)

ای خسرو آدلانان بؤیوک حوکمدار !
نه اولدو دوستلوغا وئردیین قرار ؟
بو عهد و پیمانی آياقلادین سن
قاچدین اوغروکیمی اؤز دئدییینده ن
آخیردا قوولادین قیزیم مریمی
اوستومه گولدوردون بوتون عالمی
بوگونده ن حاضر اول ، حربه گیریشه ک
تاختینی ، تاجینی من آلام گره ک!...

خسرو

ها...ها...ها...ابلهین ایشتاھینا باخ
منیم می تاجیمی ، تاختیمی آماق ؟
آه ، مریم...مریم دیر بونلاری قوران
گؤره ک کیمه وئره ر وفاسیز دؤوران

وزیر

بئله تنز وئرمه بین بو حربه قرار
ایران اوردوسونو قیرمیش دیر آزار
اوردودان داغیلیب قاچان دا چوخدور
ایندی حرب ائتمه بین معناسی یوخدور

خسرو

سن جه ، تسليم اولوم ؟ بو دور قرارين ؟

وزير

اؤزون سن صاحب هر اختيارين
يالنيز وضعيتي دانيشيرام من
(باش اييب چيخير .)

خسرو

خئيير سؤز چيخمايير سنين ديلين دن
شاپور ، آغيللي دوست ، سن دانيش باري!
قوشون گونده ره ك مي بيزانسا ساري؟

شاپور

اوميدي وئرمه بين هله ليك بادا
هر دردين چاره سي واردير دونيادا
قويون شاپور باشي دوشونسون بير آز .

خسرو

سنين مصلحتين فايداسيز اولماز
بونو دفعه لرله سيناميشام من
ضرر چكمه ميشم مصلحتين دن
شيرويه گلير .
گل ، اوغول ، وليعهد سن سن ايرانا
قويماق ايسته بيرلر اونو ويرانا

شيرويه

او هانسي آلچاق دير ، سؤيله ، آتاجان ؟

خسرو

او آلچاق مريم دير ، سنين اؤز آنان
منده ن ده ، سنده ن ده انتقام آليز
ايران دا بيزانسين اينده قالير .

شيرويه

بس بئله ، بس بئله ، وفاسيز مريم !
من اونا بير داها اؤز انام دئسم
قوي ديليم قوروسون!...

خسرو

ديلين وار اولسون !
اوغول آتا سي يلا بختيار اولسون !
بو تاختدا ، بو تاج دا سنين دير ، اوغولم
بيزانسا گل وئرمه ، قوربانين اولوم!...

شيرويه

اؤزوم گنده جه يم بو حربه ، اؤزوم
بودور سون قراريم ، بودور سون سؤزوم !

خسرو

شاپور ، گۆرورسن مې ، بالام قوچاق دېر
منېم قصاص ېمې او آلاچاق دېر !

شاپور

بېر آز تلسمە بېن ، بۆيوك حوكمدار
من وئره بېلمە ره م هله لېك قرار...

شېرويه

سؤيله ، سن نه چي سن ؟ وليعهد منم
منېم دشمنېم دېر ، بېزانس لې مرېم

شاپور

مرېم چوخ اېگېد دېر ، اوندا كې هونر
منجه ، مېن كېشېلېك اوردويا ده ير
او دور كې ، احتياط لازېم دېر بېزه !

شېرويه

احتياط لكه دېر شاه نسلي مېزه
بېرده ، سن قارىشما بو اېش لره گل!

شاپور

من سېزه بېر دوستام هر شئېده م اول...

خسرو

وفالي بېر دوست دور شاپور ازل ده ن
اوندان اؤز الېني هئچ واخت اوزمه سن!

شېرويه

آتاجان ، آليشېر سېنه م ده اوره ك
مرېم ده ن انتقام من آلام گره ك
اذن وئر ، بېزانسا اوردويلا گئدېم
تاختېني ، تاجېني تار مار ائدېم
اذن وئر ، آتاجان !

خسرو

وئردېم ، ياخشې يول !
ايران اوردوسونا سن سركرده اول !
قوي بېزانس تورياغي مزارا دؤنسون
قوي اولدوزو باتسېن ، گونشې سؤنسون!
شېرويه باش اېيب گئدېر . وزير داخيل اولور .

خسرو

بئله ...
دوز گلمه بېر منېم له دؤوران ؛
نه بو تاخت اولايدي ، نه ده بو ايران !
شېرېن ده وئرمه بېر كؤنلونو ، گؤره ك
گؤره ك ، قانلي فلك نه گؤسته ره جك؟

وزير

شاهېم ! دارېخمايېن ، واختي وار ، گله ر

دونيادا صبر ايله هر شئي دوزه له ...

خسرو

صبر ايله ... صبر ايله ...
وزير ، سؤيله بير
سؤيله ، بو دونيادا نئچه جهانگير
راضي ياشاميش دير اؤز طالعينده ن؟

خسرو

يالان دير ، يالان دير ، تاريخي بيل سن
اونون دا بختيني گوره رسن قارا
چونكي شوهرت هارا ، سعادت هارا ؟...
گؤتور مني... داغ بويدا دير هر غميم
نه دوستوم وار ، نه درد بيله ن همدميم
نه اولسون كي ، چوخ بؤيوك دور شاه آديم
اؤز عومرومو محبت سيز ياشاديم
بو درد مني آغريداچاق قيره ده ك
شاه اولماديم آغيز دولو گوله ره ك...

وزير

آمان ، شاهيم ، اوزور سيزي خيال لار
پنجه نيزده ايران بويدا اولكه وار
قلبي نيزدن هر نه گئچسه دوزه لر
بير قيز نه دير؟ سيزه يوز مين قيز گلر...

خسرو

من اونسوزدا قيزلاري چوخ يوخلاديم
يوز ميني ني چيچك كيمي قوخلاديم
نه اولسون كي ، هئچ بيريني سئومه دن
حسرت قالديم بو دونيادا عشقه من

وزير

حيات عشق سيز ده كئچر ، حوكمدار
بيرده ، بدبخت اولور عاشيق اولانلار
مجنونو ، ليلي ني گتيرين يادا
اونلارين نصيبي اولدو دونيادا ؟
تاختينيز ، تاجينيز داها گوزه ل دير
هر بير احتياجي منصب دوزه ل دير...

خسرو

بوخ ، وزير ، دويموشام شهرت دن داها
قلبيمه عصيان وار بو گون آلاها !...

وزير

دويماق اولماز بو دونيادا منصب دن
قوي وار اولسون كيان تاختي ، بيرده سن !
شاپور داخيل اولور ، شاهها تعظيم آئدير .

خسرو

ياخين گل ، كناردا دايانما ، شاپور !
سنين گؤزلىرينده دوستلوق اوخونور

غم لږ درياسيندا بوغولدوقچا من
درديمي آنلايب دويان بير سنسن...
وزير حسدله هيجان كئچيرير .

وزير

منجه ، حوكمدارين دوستلاري چوخ دور ...

خسرو

آدلاري چوخ سادا ، اؤزلري يوخ دور !...

وزير

دوستون يامان گونده سينارلار، اي شاه...
منيم وجدانئما شاهد دير آلاھ
سيزين اوغرونوزدا جاندان كئچه رم
شربت عوضينه زهر ايچه رم...

خسرو

شاپور، وئرمه ديمي شيرين بير قرار

شاپور

بير جاواب وئرمه بير ، بؤيوك حوكمدار !

خسرو

ندير سوسماغي نين سببي ، سنجه ؟

شاپور

بو ايش ده تله سن اودوزار ، منجه .

وزير

دوغرودور ، هر ظفر واختيندا گلر
دونيادا صبر ايله هر شئي دوزه لر

خسرو

نه قده ر بؤيوك موش اونداكي ووقار
منه باش ايه ركن دومانلي داغلار
منيم قيلينجيمي اؤپوركن گؤي لر
شوهرتيم ائتمه بير او قلبه اثر .

شاپور

شيرين نفرت ائدير هر بير شوهرته
بيرده ، آليشماميش هله قوربته
هله اؤيرنمه ميش بيزه گؤزلري
اودور كي ، درد چكير او گؤزه ل پري
هر آخشام ، هر سحر ديلينده وطن
شكايت ائله بير اؤز طالعيندن

وزير

شاهيم... قادين لاردا بير قايددير بو :
ناز سئوه ر ، نازلانار عومرو اوزونو
قوي آتيليب دوشسون ، سونرا يومشالار

دونيادا هر شئيبن اؤز مقامى وار...

خسرو

بوخ ، داها قالمادي صبر و قراريم
اؤزوم ده دئييل دير اؤز اختياريم
بير قيزدا... بير قيز دا رد ائدير مني
بو خبر توتوموش دور بوتون اولكه ني
بو ايش باش توتمازسا، دوزه لمزسه، من
گره ك باش گؤتوروب قاچام بوئردن!

وزير

شاهيم ، تاريخ لري ورق له ييب باخ ...
ياراماز بو قده ر رحمى دل اولماق
شيرين نه چي ديركي ، بير قيزدير، بير قيز
اونا بيرجه دفعه تپينسه ن يالنيز
بيل كي ، قورخوسوندان اؤدو سارالار
بيراز قووه ت گؤستر، بؤيوك حوكمدار!

خسرو

(آزجا فيكره گئتديكن سونرا)
بودوزدور، گؤروره م يومشالديقجا من
بير داش ، داش آسيلير اونون ديليندن
قوي اولسون... قووه ت ده بير امتحان دير!

وزير

هر قووه ت صاحبي بير قهرمان دير

شاپور

دوز دئييل، قووه تين، زورون يئري وار
قووه ته گووه نر عاجز اولان لار
محبت ايشينده قووه ت ياراماز
يئنه دئييره م كي ، صبر ائدين بير آز...
بيرده ، او شيرين دير... اوچسادا داغلار
اييلمز قووه ته اوندا كي ووقار
اوستاليق... اوستاليق آپارار يالنيز !

وزير

شاهي ال لرينده اوينادير بير قيز...
من دؤزه بيلمه ره م بو فلاكته
بئله بير اوستاليق ضد دير عادته
وزير شاپورا حسدله باخا- باخا چيخير . شاپور صول طرفده كي پرده آرخاسيندا گيزله نير .
شيرين غايت پريشان ، لاکين ووقارلا داخيل اولور .

شيرين

(شاهي تعظيم ائده ره ك)
سسيزه سؤزوم واردير ، بؤيوك حوكمدار !

خسرو

بويورون ، بويورون ، نه امرينيز وار ؟

شیرین

امر سیزین کی دیر... قانون سیزده دیر
منیم ده طالعیم الینیزده دیر...

خسرو

یوخ، آلاہ بیلیرکی ، قارشینیزدا من
اؤزومون رتبه م دن و منصیم دن
هنچ سؤزده آچمارام ...

شیرین

عالی جناب
گوچه آرخالانماز ، منجه ، حوکمدار !...

خسرو

سنین چین آیریلدیم گؤزه ل مریم دن
اوغروندا کنچه رم بوتون عالم دن
گل عناد گؤسترمه عشقیمه قارشی
ایلییر قارشیندا بیر حاکم باشی...

شیرین

خوشدور حورمتی نیز ، راضی یام سیزدن
یازیق کی ، قورخورام بو عشقینیزدن

خسرو

یوخ بو اول بیلمز... دنیا دؤنسه ده
بیزه ایشیق وئره ن گؤنش سؤنسه ده
سؤنمز سینه م ده کی بو عشق اودلاری

شیرین

زاوال لی مریمی یاد ائدین باری
وفاسیز چیخدینیز سیز اونا بیردن
نه اوزله اینانیم عشقینیزه من ؟

خسرو

مریمی بیر داها گتیرمه یادا
بیر شئی کی ، قاییدان دئیل دنیا
اونو خاطرلاماق کیمه گره ک دیر ؟

شیرین

اوندان اؤز اوغلودا ال چکه جک دیر؟

خسرو

اوغول اتانین دیر ، بئله دیر قایدا
آنایا قیزدان دا یئتیشمه ز فایدا

شیرین

بو دوغرو دئیل دیر بؤیوک حوکمدار
گؤزو یولدا قالان دوغما آنام وار
من اؤز یوردوموزا قاییدام گره ک !

خسرو

گۆيدن اود تۇكسه ده باشيما فلك
بوراخا بيلمه رم من سني الده ن
قيسمتيم بير سنسن حوكمي ، ازل ده ن

شیرين

بس منه دۇشون دن سود وئره ن آنا ؟
من بير وليعهدم ، اوغولام اونا

خسرو

بو ايش چوخ آسان دير... سن قال ايراندا
قاريش سين ايرانا آذربايجان دا !

شیرين

نه دئييم... بو سيزجه بئله دير ، بلکه
لاکين دوشونون كي، بۇيوك بير اۆلكه
ياماق اولاي بيلمز هئچ بير تورپاغا
داغلاردا ، داشلاردا قالخار آياغا...

خسرو

عشقين خاطرينه ممکون دور بو دا

شیرين

عشق اوچون جانيمي سالسام دا اودا
يالنيز اۆز نفسيمه چاتار اختيار
منيم يوردومون سا اۆز عالمي وار

خسرو

آزاجيق ساکيت اول... حيرصلنمه، شیرين

شیرين

شاهيم ، سياست دير بو دئديک لرین
منجه ، محبتين بير بهانه دير

خسرو

يوخ...يوخ...کونلوم اتوي بير ويرانه دير
قالسام دا دونيادا يوردسوز، وطن سيز
بير گون ياشاماييم عالم ده سن سيز !
تاختيم دا ، تاجيم دا قوربان دير سانا !
(قيلينجي وئره ره ک)
بو قيلينج... جانيمي اوزون آل سانا !

شیرين

قالخين، آچالمابين، اينانيرام من
بو سون سۆزلرينيز گلدي اوره ک دن

شاپور

دايانين... فلاکت اوز وئردی بيزه...

خسرو

سؤبله ، نه فلاکت ؟

شاپور

سرحدديموزه
فرهادين قوشونو هجوم چكميز دير .

شيرين

فرهادين ؟

خسرو

تت اول بير ، ياخشي دانيش بير !

شاپور

داغليير اوردوموز اونون سسيندن
دئيرلر داغ اوچور هر نعره سيندن
چوخ يامان گتيردي بختيموزه باخ
او بوتون ايراني ويران قوباجاق...

شيرين

اونون قوللاريندا يئرین گوجو وار
يقين انام وئرميش بو حربه قرار

خسرو

قوي قيلنج قورشاسين بوتون ايگيدر
ايراندا قالماسين گره ك بير نفر
منيم ده قراريم بنله دير انجاق !

شاپور

منجه بو سياست باش توتماياجاق .

خسرو

بس سن نه دئيرسن ؟

شاپور

مهلت وئر بير آز
شاپور سياستي فايداسيز اولماز...
(شاپور تعظيم له باش ايبير .)

[اوچونجو پرده]

آلتينجي شكل

ايران سرحددي . موحاربه جبهه سي دير . توپال لا بير نفر عسگر ووروشور .

توپال

دايان... چاريغيمين باغي آچيلدي .
او ايبيلب چاريغيني باغلاماق ايسته ينده ، دوشمن اونو وورماق ايسته بير .

توپال

بير دايان دئيره م ، كيشي دئيل سن ؟

عسگر

خئير ، داوا واختي بير عسگر من !

توپال

(اونون آغزینی يامسیلایاراق)
« خئییر ، داوا واختی بیر عسگر من ! »
ائله بیل قان دامیر سیر - صفتیندن
دی گل...هه...منه ده توپال دئییه رلر
ووروشورلار ، توپال اونو ووروب بیخیر .

توپال

ائله ، داوا واختی بو ایمیش عسگر؟...
(توپال مغرورلوق لا گزینیر ، اولموش عسگره دؤنه رك .)
هه... آشنا ، نئجه دیر احوالین سنین ؟
دئییه سن ، تاختایا دؤندو بدنین ؟
(اونو الی ایله یوخلاییر .)
پئی... بو اولوبدورکی، بیردین، آی اوغلان!
آمان ، اولو هورموز... کئچ گوناھیمدان !...
فتنه ایکی نفر عسگرله ووروشا - ووروشا گلیر . توپال قیلینجی نی گؤتوروب عسگرلردن بیر نفرینی وورور ، او
بیری قاچیر .

توپال

گؤردون لله شینی ؟ قورخدولار مندن
بیرده توپال دئمه ، پهلوانام من ...

فتنه

کول اولسون باشینا... بوندان قورخدولار !
بس من ؟

توپال

سن ایگیدسن ، ای نازلې نیگار
عاشیقمن سنده کی حوسن - جامالا
او یاقوت دوداغا ، او خط و خالا ...

فتنه

کس ، آخماق... سن بونون ایشتاهینا باخ !

توپال

من اولوم ، گل بیزده ار - آرواد اولاق !

فتنه

سنده کیشی سن کی ؟

توپال

(اؤزوندن خوفلاناراق)
نئجه کی ... نه وار ؟

فتنه

دویوش میدانیندا کیشی اولان لار
عشقیدن دانیشماز...قاباغیما دوش !

توپال

(اؤزونو یتره ووراراق)

گل...گل اۆلدورمى ، گل آل جانىمى
حالال ائىله بىره م سنه قانىمى
فتنه كوكسونو اۆتوره رك .
دئه ، نىبه آه چكدين ، اي نازلى جانان ؟

فتنه

بىر آندا چىخمايىر شىرىن يادىمدان
او ايندى غورىتده حسرت چكىر تك
اۆزومو شىرىنه چاتدىرام گره ك !

توپال

يول لار قورخولودور ، اي نازلى صنم !

فتنه

قوي اولسون ، بو يولدان دؤنه بىلمه رم
داغلاري - داشلاري آياقلاياراق
اونو تاپمالي يام !

توپال

جسارته باخ !
شاپور سول طرف دن گلير .

فتنه

دئه ، كىمسن ؟ نه چى سن ؟

شاپور

جانلى بىر انسان !
سؤبله بىن ، هاردادير فرهاد قهرمان ؟

فتنه

فرهادى ، فرهادى سن تانىيرسان ؟

شاپور

او منىم دوستوم دور، همده قارداشىم
كهنه يولداشىم دىر، كهنه سىرداشىم .
ايندى من فرهادلا گۆروشم گره ك .

توپال

ايندى جبهه يارىر او قىزمىش پلنگ
ياخين دوشمك اولار ؟

شاپور

گۆستىرىن اونو
او مقدس عشقىن بؤيوك اوغلونو !
فرهاد ووروشا - ووروشا ساغ جناح دان گلير . او چوخ جلد دىر . شاپور اونو گۆرور .

فرهاد

هايدى ، نيره چكىب كئچىن ايره لى
اودلار اۆلكه سى نىن مرد ايگىدلرى !

شاپور

فرهاد بېر ال ساخلا !

فرهاد

دښه ، كېمسن ... شاپور؟!
عزيز دوست ... سن مي سن ؟

شاپور

عهديمېز بودور :
دار گونده ال وئريب كؤمك گؤستره ك.

فرهاد

نه خوشبخت دؤيونور سينم ده اوره ك
اونلار قوجاقلاشيب اؤپوشورلر .

فرهاد

اون ايل دير، اون ايل دير آيريلالي بيز...

شاپور

لاكين آيريلماميش اوره ك لريميز .
بئله بېر دوستوم وار...

فرهاد

خوشبخت اول ، قارداش !
چونكس سن رسام سان ، من هيكل تراش
بېردير صنعتيميز ، اوره ك لريميز .

شاپور

عيني زاماندا دا دوست اولموشوق بيز
ايگيدلر دوستلوقا وفاسيز اولماز .

فرهاد

(دوشونه رك)
ايله شك...سؤزونده معناوار بېر آز
منيم وفاسيزليق دئييل صنعتيم
شاهيد دير اؤز قليم ، اؤز محبتيم
دښه گؤروم ، سؤزونون معناسي نه دير؟
سنين بو نوطقينه نه بهانه دير ؟
شاپور سوسور .
نئچين دينمه بېرسن ؟

شاپور

بختيم دير منيم...
فرهاد قارداشيم دير ، ايران وطنيم...
داغيدير يوردومو دوستوم ، قارداشيم
بوتون خالق ايچينده آچالير باشيم.
فرهاد فيكره گئدير .
منيم خاطرېمه رحم ائت ايرانا
اونو اؤز الين له قويما ويرانا !

فرهاد

ايراني داغيتماق مقصديم دئييل
داوام خسروولادير ، بونو سنده بيل
او منيم عشقيمي اوغورلاميش دير
هله باغريم باشي بوران لي قيش دير...

شاپور

من بورا گلمزديم ... شيرين گونده ردي
اونون دا باشيندان اشميشدير دردي .

فرهاد

شيرين مي ؟ او اوزو گونده ردي سني ؟

شاپور

بس نئجه ؟ او اوزو گونده ردي مني

فرهاد

نه دئيير، بس اونون مقصدي نه دير ؟

شاپور

دئييركي ، بو حربه نه بهانه دير ؟

فرهاد

بس نئجه ، شيرين دير وليعهديميز
اونو قورتارماقچين ووروشوروق بيز

شاپور

دئيير كي ، توكولن قانلار ناحاق دير .

فرهاد

بس بئله ، « توكولن قانلار ناحاق دير...»
جبهه لر داغيديب ، اوردولار آلديم
داغلارين باغرينا ولوله سالديم
نه اوچون ، كيم اوچون داستان ياراتديم؟
اليم له قان توكوب گوناها باتديم؟!
او سا ، بير شوهرت چين مني اونوتدو
گورونور ، خسروون اينده ن توتدو..

شاپور

اوردويا امر وئر چكيلسسين گئري
قيرما ناحاق يئرله گول ايگيدلري ...
خسرو دئييردي كي ، گلسين باريشاق
قان كيمي قاينايب بيزده قاريشاق

فرهاد

باريشاق، باريشاق!...دوشونن بير شخص
نامرد بير دوشمن له باريشا بيلمز
شيرين چيخمايينجا او داش قفسدن
جبهه پالتاريمي سويونمارام من !

شاپور

قارداشيم بو عناد منجه ناحاق دير
خسرووكي ، بانويلا باريشاجاق دير
واخت ايكن اوردونو گئري يه چك سن
قوي ياخشيليق گلسيسن بيزه اليندن

فرهاد

دؤلت باشچيلاري دانيشانا ده ك
منيم موجاربيه م داوام ائده جك !
(قيلينجا سؤيكه نه رك)
اولوهورموز... اولوهورموز گوناھيمدان كنج باري
يامان اسدي باشيميزدان عومرون آجي روزگاري
او، دوغرودان ، آتيلميشسا سارايلارين قوجاغينا
ياغيش - ياغمور تۆكولمه سين انا يوردون اوجاغينا
آغلاماسين اودلار يوردو ، آغلاماسين قوي وطن
قوي پارلاسين طالعيميز قارانليقلار ايچين دن!...

[پرده]

يددينجي شكيل

شيرينين قصري . آي ايشيغي . شيرينله فتنه ايوان دا اوتورموشلار . شيرين كتاب اوخويور . فتنه چنگ چاليب
اوخويور .

شيرين

(ديققيني كتابدان آييري.)
چال ، چال ، ديله گلسين چنگين سيملري !
اوچسون بولودلارا خيال شهپري
چال ، گزسين عالمي قانادلي نغمه ن !
ملك لر بيغيشيب اؤيسون اليندن !
چال كي ، دولاشيق دير حوكمو زامانين
قلبينده سئوداسي وار آسيمانين
چال ، رقصه باشلاسين بوتون كائينات
شاد اولسون انسانليق ، سئوينسين حيات!...

فيتنه

(موسيقي ني ساخلالاراق)
سئوين ، سنده سئوين ، سنده گول، شيرين
بو دونيا دئيبين ، عومور دئيبين
كئچري بير قوش دور ...
شيرين قوينوندان بير پارچا گاغيذ چيخارارق ، اونو حزين - حزين اوخويور .

شيرين

(فتنه يه)

يازيق ... يازيق انام كؤچدو دونيادان

فتنه

بير گون اؤله جك دير ، بير گون يارانان

شيرين

يوخ ، اونو اؤلدوردو منيم حسرتيم

آه ، منيم خيالىم ، منيم موختتيم...
اونو سون نغسده گؤرسه يديم باري !
دويونجا اؤيسه يديم او دوداغلاري!
آنا... آنا ... دئييب بير آغلاسايديم
قبرينه بير دسته گول باغلاسايديم!...

فتنه

تقصير اؤزونده دير... خيالا اويدون
دوغما آناني دا او گؤنده قويدون

شيرين

دوز دور... آذربابا دئدي واختيندا
باشقا يازي وارميش منيم باختيمدا
دوزدور... محو ائله دي مني خياللار
آمان ، نه دهشت لي بير طالعيم وار.

فتنه

فرهاد چيخماميش

www.azsavlar.com

azsavlar@gmail.com